

Obsah

Předmluva	7
I. část – Základy pedagogiky sportu	9
1. Obecná východiska pedagogiky sportu (Kocourek, Jůva)	11
1.1 Základní pojmy	11
1.2 Současné pojetí pedagogiky	13
1.3 Cíl výchovy a její složky	15
1.4 Struktura pedagogiky a vztah k ostatním oborům	17
1.5 Vývoj člověka v pedagogickém pojetí	20
1.5.1 Charakteristika vývoje člověka	20
1.5.2 Členění lidského věku	21
1.5.3 Vývojové období dětí a mládeže	23
2. Historická východiska pedagogiky sportu (Jůva, Jansa)	28
2.1 Vznik a počátky tělesných cvičení	28
2.2 Tělesná cvičení ve starověku	28
2.2.1 Starověké olympijské hry	30
2.2.2 Starověký Řím	31
2.3 Období středověku	32
2.4 Pedagogika a tělesná cvičení v období renesance a humanismu	34
2.5 Sokolské hnutí v Čechách a přirozené směry v tělesné výchově	38
2.6 Vznik moderního sportu v Anglii	40
2.7 Pierre de Coubertin a pedagogika sportu	41
3. Metodologická východiska pedagogiky sportu (Jansa, Jůva, Svozil)	46
3.1 Výzkumné směry v pedagogice sportu	46
3.2 Problémy kvantifikace v pedagogice sportu	52
3.3 Empirické metody – kvantitativní	54
3.3.1 Pozorování	54
3.3.2 Odborné posuzování	56
3.3.2.1 Kategoriální posuzovací systémy	56
3.3.2.2 Škálování – posuzovací škály	58
3.3.3 Metoda dotazování	63
3.3.3.1 Dotazník	63
3.3.3.2 Dotazování internetem	66
3.3.3.3 Anketa	67
3.3.3.4 Rozhovor (interview)	68
3.4 Sémantický diferenciál	69
3.5 Empirické metody – kvalitativní	70

3.5.1 Případová studie	70
3.5.2 Etnografická metoda	72
3.5.3 Analýza dokumentů	73
3.6 Pedagogický experiment	74

II. část – Pedagogika školního sportu

4. Edukace tělocvičnými a sportovními aktivitami ve škole (Svozil, Jůva, Jansa)	79
4.1 Kurikulum	80
4.2 Subjekt řídicí	85
4.2.1 Obecná charakteristika učitele	85
4.2.2 Specifika učitelství (trenérství)	88
4.3 Pedagogické prostředky v tělesné výchově a sportu	89
4.3.1 Základní metody a přístupy	89
4.3.2 Progresivní přístupy	91
4.4 Subjekt řízený	93
4.4.1 Žák v roli cvičence, sportovce	93
4.4.2 Poklesky a prohřešky začínajících cvičenců (sportovců)	96

III. část – Pedagogika soutěžního sportu

5. Charakteristika současného sportu (Kovář)	103
5.1 Sport a pedagogika	103
5.1.1 Znak současného sportu	105
5.1.2 Komercializace sportu	107
5.1.3 Globalizace a sportovní výchova	110
5.2 Agresivní chování ve sportu	111
5.3 Fair play	115
6. Pedagogika sportu u nás a ve světě (Jůva)	118
6.1 Pedagogika sportu v České republice	119
6.2 Slovenské pojetí pedagogiky sportu	119
6.3 Německá pedagogika sportu	122
6.4 Anglosaské pojetí pedagogiky sportu	124
6.5 Pedagogika sportu v systému vědy o sportu	126
7. Charakteristika osobnosti sportovce (Jansa)	130
7.1 Projevy osobnosti sportovce	130
7.2 Emoce a motivace ve sportu	134
7.3 Změny postojů a názorů mládeže k tělesné výchově a sportu	140
7.4 Sociálně pedagogicko-psychologické aspekty ve sportu	143
7.4.1 Charakteristika sportovní skupiny	143
7.4.2 Sociální role ve sportu	144
7.5 Sportovní kariéra	146
8. Motorické učení (Svozil)	153
8.1 Motorické dovednosti	153
8.2 Činitelé motorického učení	154
8.3 Druhy motorického učení	158
8.4 Paměťové systémy	160
8.5 Fáze osvojování motorických dovedností	161

9. Trenérství (Kocourek, Kovář)	165
9.1 Charakteristika trenéra	165
9.2 Základní úkoly trenéra	168
9.3 Problematika úspěšnosti v trenérské práci	170
9.4 Předpoklady k trenérské práci, přístupy	171
9.5 Zkušenosti z praxe a výsledky výzkumu	173
9.5.1 Trenérská profese jako sociální role	173
9.5.2 Vytváření typologií	174
9.5.3 Analytické studie struktury a dynamiky osobnosti trenéra	177
9.5.4 Názory a postoje trenérů	178
9.6 Komunikační schopnosti trenéra	179
9.6.1 Komunikace verbální	180
9.6.2 Komunikace neverbální	182
9.6.3 Základní doporučení pro komunikátora	184
9.7 Vzdělávání trenérů	187
9.7.1 Základní dokumenty	187
9.7.2 Trenérské licence	188
9.7.3 Možnosti programů trenérského vzdělávání	191
9.7.4 Návrh trenérských kvalifikací	193

IV. část – Pedagogika rekreačního sportu

10. Pedagogika zážitková a volného času (Jansa, Jüva)	199
10.1 Pedagogika zážitková	199
10.1.1 Výchova zážitkem	199
10.1.2 Zážitková pedagogika	201
10.1.3 Zážitkově orientované pohybové a sportovní programy	203
10.2 Charakteristika volného času	204
10.2.1 Volnočasové aktivity mládeže	206
10.2.2 Sport a pohybové aktivity ve volném čase	209
Referenční seznam	213
Věcný rejstřík	225